

AALBORG UNIVERSITET

Semesterplan for 2. semester 2026

Bacheloruddannelsen i Psykologi

Indholdsfortegnelse

SEMESTERBESKRIVELSE FOR UDDANNELSER VED AALBORG UNIVERSITET	1
PROJEKTMODUL: VIDEREGÅENDE SOCIAL-OG PERSONLIGHEDS-PSYKOLOGI	3
KVALITATIV FORSKNINGSMETODOLOGI	8
PSYKOLOGIENS VIDENSKABSTEORI	24

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævn for Psykologi

[Studieordning for bacheloruddannelsen i psykologi, 2025](#)

Semesterets temaramme

Semesterets temaramme er videregående social- og personlighedspsykologi, med kvalitativ forskningsmetodologi og psykologiens videnskabsteori.

På 2. semester er der tre hovedstudieelementer:

- 1) **Projektmodul** Videregående social- og personlighedspsykologi. (20 ECTS).
- 2) **Kursusmodul:** Kvalitativ forskningsmetodologi (5 ECTS).
- 3) **Kursusmodul:** Psykologiens videnskabsteori (5 ECTS).

Semesterets organisering og forløb

Andet semester ligger i forlængelse af kursusmodulerne Personlighedspsykologi, Socialpsykologi samt Problembaseret læring (projektarbejde, undersøgelsesdesign, kvalitativ empiri) på studiets første semester. På andet semester skal studerende bl.a. selvstændigt vælge og undersøge en relevant empirisk problemstilling via kvalitative metoder, understøttet af personligheds- og socialpsykologisk teori. Der organiseres gruppedannelse hen over to dage i begyndelsen af februar. Første dag handler om ideudvikling, fælles inspiration og gode muligheder for at tale med andre studerende på kryds og tværs i processen. Gruppedannelsesdag to ligger en uge senere og danner rammen for at gå sammen med andre studerende om en fælles interesse, på baggrund af en social og faglig forventningsafstemning. Projektgrupper dannes ud fra emneinteresser, og ofte ud fra et ønske om at skabe uhomogene grupper, med det formål at forskellighed kan styrke de videnskabelige erkendelsesprocesser og diskussioner. Typisk gruppestørrelse er 4-5 studerende. Mere information følger ved semesterintroduktionen.

Kursusmodulerne og projektmodulet overlapper (se skema), men intensiteten i kurserne/modulet sker i rækkefølgen: Psykologiens videnskabsteori, Kvalitativ forskningsmetodologi, og projektarbejde (selvstændigt organiseret og med start allerede fra februar).

Evaluerings

Evaluerings af kurser og moduler udgør et vigtigt element i den kontinuerlige uddannelsesudvikling og kvalitetssikring. Der afholdes derfor mundtlig midtvejsevaluering og slutevaluering, med bl.a. oplæg fra semesterrepræsentanterne på årgangen. Feedbacken indgår i ankerlærers samlede semesterrapport, som diskuteres blandt semesterrepræsentanterne, undervisere og i studienævnet.

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Ankerlærer: Anna Pacak-Vedel

Sekretariatsdækning

Skemalægger: Birgitte Skovsgaard, bsk@ikp.aau.dk

Eksamensadministration af BA, BA-sidefag & KA-sidefag: Bjørn Dan Andersen, bda@ikp.aau.dk

Eksamensadministration af KA: Christina Gertsen, chge@ikp.aau.dk

Praktikadministration: Christina Gertsen, chge@ikp.aau.dk

Rekvisitionsbudget: Lotte Brunø: brunoe@ikp.aau.dk

Evaluerings: Birgitte Skovsgaard, bsk@ikp.aau.dk

Uddannelseskoordinator/Studienævnsekretær: Andrea Dosenrode, ad@ikp.aau.dk

Dispensations- og meritansøgninger sendes til: Psyk-disp-merit@ikp.aau.dk

Projektmodul: Videregående social-og personligheds-psykologi

Modultitel dansk: Videregående social- og personligheds-psykologi

Modultitel engelsk: Advanced Social and Personality Psychology

ECTS: 20

STADS-kode: HEA220015P

Placering

2. Semester

Modulansvarlig

Anna Pacak-Vedel annapv@ikp.aau.dk

Projektvejledere

Anna Pacak-Vedel annapv@ikp.aau.dk

Bolette Thesbjerg bwt@ikp.aau.dk

Carolyn Demuth cdemuth@ikp.aau.dk

Carsten Erik Rønn sorbus@ikp.aau.dk

Jonas Yurtsever Vesterdal yey@ikp.aau.dk

Louise Ingvarlsen Vemmelund louiseiv@ikp.aau.dk

Marie Rytter Møller marierm@ikp.aau.dk

Per Frederiksen perf@ikp.aau.dk

NN

Mål

Når projektmodulet i Videregående social- og personligheds-psykologi er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere:

Viden

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere viden om og forståelse af:

- videnskabelige teoridannelser og forskningsresultater inden for social- og personlighedspsykologien af relevans for den valgte problemstilling
- anvendt kvalitativ forskningsmetodologi af relevans for undersøgelsen af den valgte social- og personlighedspsykologiske problemstilling
- videnskabsteoretiske implikationer ved den valgte teori, metodologi, metode og problemstilling
- love og regler vedr. ansvarlig indsamling, opbevaring og deling af empirisk materiale, herunder ved brug af digitale værktøjer.

Færdigheder

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere færdigheder i:

- at anvende relevant teori og metode indenfor social- og personlighedspsykologien til at formulere og vurdere en problemstilling inden for temarammen samt begrunde og anvende relevante kvalitative undersøgelsesmetoder, undersøgelsesdesign samt analyse- og fortolkningsprincipper i afrapporteringen af undersøgelsen
- at skelne og vurdere brugbarheden af kvalitative forskningsmetodologier i forhold til den valgte problemstilling
- at kunne bidrage til en konstruktiv feedback- og diskussionskultur med medstuderende og i samarbejde med vejlederen at reflektere metodologisk over og vurdere den valgte metodes, undersøgelsesdesigns og teoris betydning for undersøgelsen og dens resultater
- at formidle social- og personlighedspsykologiske problemstillinger og kvalitative forståelser og resultater til fagfæller og ikke-specialister og
- at indsamle, opbevare og dele empirisk materiale i relation til en kvalitativ undersøgelse, herunder ved brug af digitale værktøjer.

Kompetencer

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere kompetencer til:

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at identificere, undersøge og diskutere en kompleks social- og personlighedspsykologisk problemstilling ved brug af relevant teori, kvalitativ empiri og metodologi på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at indgå ansvarligt og selvstændigt i produktivt samarbejde om gennemførelsen af en social- og personlighedspsykologisk kvalitativ undersøgelse samt
- at kunne bidrage til organiseringen af et produktivt samarbejde i tæt fællesskab med projektvejlederen samt
- at identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring inden for et social- og personlighedspsykologisk læringsmiljø under anvendelse af kvalitativ forskningsmetodologi.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulets temaramme ligger i forlængelse af modulerne Personlighedspsykologi samt Socialpsykologi med samfundsteori på uddannelsens 1. semester, idet den studerende i et projekt selvstændigt skal identificere og arbejde videre med en problemstilling fra et eller begge af disse områder på baggrund af en empirisk undersøgelse, der tager kvalitativ forskningsmetodologi i anvendelse. Projektmodulet bygger således videre på modulet Problembaseret læring på 1. semester.

Dette projektmodul samt de tilhørende kursusmoduler i kvalitativ forskningsmetodologi og psykologiens videnskabsteori er med til at give den studerende en grundlæggende viden omkring den kvalitative forskningsmetodologi samt dennes muligheder og begrænsninger. Projektgruppen tildes en vejleder og hen over foråret (frem til en uge før aflevering) vil gruppen løbende have kontakt med denne vejleder. En væsentlig dimension ved forløbet er imidlertid gruppearbejdet: den selvstændige organisering af forberedelse, empiri indhentning og afrapportering.

Projektmodulet understøtter den studerendes tilegnelse af et beredskab til at fortolke situationer og individuelle fortællinger via psykologisk teori, samt til metodologisk at reflektere over den rolle som man selv spiller i de empiriske undersøgelsesprocesser.

Motivation: Projektmodulet på 2. semester giver dig, som studerende, mulighed for at præge din faglige profil, og gå efter din personlig-faglige interesse, støttet og udfordret af din projektgruppe. Det endelige emne er ofte et kompromis mellem gruppens medlemmer. Vejlederen udfordrer og støtter projektgruppen i processen med at præcisere, opkvalificere og undersøge denne problemstilling og undren bedst muligt i lyset af de videnskabelige krav til en solid empirisk og teoretisk undersøgelse.

Litteratursøgning og forskningsoversigt:

Aalborg Universitetsbibliotek (AUB) afholder introduktioner til litteratursøgning. Projektarbejdet forudsætter en forskningsoversigt. En grundig litteratursøgning er vigtig i forberedelsesfasen, således at man i projektrapporten kan præsentere en oversigt over relevant teori til fortolkning af det indsamlede empiriske materiale. Denne forskningsoversigt er et led i processen med at begrunde valget af den teori, som anvendes til at belyse projektets problemstilling. Ved kvalitativ forskning må man imidlertid også være parat til at inddrage teorier, som senere viser sig relevante.

Projektgrupperne kan booke en individuel vejledning hos Aalborg Universitetsbibliotek, hvor projektgruppen kan få støtte til litteratursøgningen omkring projektets problemstilling. Spar imidlertid altid med vejleder omkring valg af litteratur. Se www.aub.aau.dk.

Omfang og forventet arbejdsindsats

20 ECTS svarer til 540 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

<i>Aktivitet</i>	<i>Timer</i>
<i>Introduktion og gruppedannelse</i>	<i>14</i>
<i>Projektvejledning</i>	<i>12,5 (for en 5-mands gruppe, ved 2,5 times vejledningstid pr. studerende)</i>
<i>4 seminargange tilknyttet vejledning, à 2 timer</i>	<i>8 (uanset gruppe-størrelse)</i>
<i>Kursus i informationssøgning</i>	<i>2 timer</i>
<i>Selvstændig organisering af individuel og gruppevis læsning, feedback, diskussion, forberedelse af undersøgelse, empiriindsamling, fortolkning og projektskrivning, eksamensforberedelse mv.</i>	<i>501,5 (for en 5-mands gruppe)</i>
<i>Eksamen</i>	<i>2 (for en 5-mands gruppe)</i>

Antal Projektvejlednings-seminarhold: 6.

Antal seminartimer: 4 x 2 timer

Deltagerforudsætninger

Modulets projektarbejde forudsætter et kendskab til kvalitative metoder og undersøgelsesdesign, samt viden inden for socialpsykologi, personlighedspsykologi og selvstændigt projektarbejde. Derfor anbefales det at studerende i dette projektmodul har gennemført (eller er i gang med at gennemføre) modulerne Personlighedspsykologi, Socialpsykologi med samfundsteori, Problembaseret læring samt Kvalitativ forskningsmetodologi.

Eksamen

Mundtlig pba. projekt

Prøven foregår som en diskussion mellem den/de studerende, eksaminator og censor med udgangspunkt i den af én eller flere studerende udarbejdede projektrapport.

Pensumramme: 1750 standardsider vejledergodkendt, selvvalgt litteratur i tilknytning til projektet, hvoraf 1/3 må være genanvendt litteratur.

Sidetæl: En projektrapport på:

15-25 sider for individuelt udarbejdede projektrapporter

30-50 sider for to studerende

45-70 sider for tre studerende

60-80 sider for fire studerende

70-90 sider for fem studerende

80-100 sider for seks studerende

En procesbeskrivelse vedlægges projektet som bilag.

Normeret prøvetid: Ved gruppeprøver: 20 minutter pr. studerende samt 10 minutter til voting og karaktergivning pr. gruppe, dog højst 2 timer pr. gruppe. For individuelle eksaminer er prøvetiden 30 minutter inklusiv voting og karaktergivning. Den mundtlige prøve indledes med et oplæg fra den studerende, som maksimalt forventes at vare 5 minutter pr. studerende.

Tilladte hjælpemidler: Med visse hjælpemidler:

- Projektrapporten
- De studerendes noter.

ECTS: 20

Bedømmelsesform: 7-trins-skala.

Censur: Ekstern prøve

Vurderingskriterierne er angivet i Universitetets eksamensordning

Afleveringsform og -tidspunkt: Se "vigtige datoer" og "Formalia vedr. prøver" på Moodle.

Modulaktiviteter

Titel	Tidsslot	Titel	Underviser
Semester-introduktion	2 x 45 min.	Introduktion for PSYK	Anna Pacak-Vedel

Gruppedannelsesdag 1A	2 x 45 min	Gruppedannelse	Anna Pacak-Vedel
Gruppedannelsesdag 1B	2 x 45 min	Gruppedannelse	Anna Pacak-Vedel
Gruppedannelses-dag 2	8 x 45 min	Gruppedannelse	Anna Pacak-Vedel
Projektvejleder-seminar 1	2 x 45 min	Projektseminar 1, 2, 3, 4 osv.	Projektvejleder
Projektvejleder-seminar 2	2 x 45 min	Projektseminar 1, 2, 3, 4 osv.	Projektvejleder
Projektvejleder-seminar 3	2 x 45 min	Projektseminar 1, 2, 3, 4 osv.	Projektvejleder
Projektvejleder-seminar 4	2 x 45 min	Projektseminar 1, 2, 3, 4 osv.	Projektvejleder
Midtvejsevaluering	2 x 45 min		Anna Pacak-Vedel
Slutevaluering og information om eksamen	2 x 45 min		Anna Pacak-Vedel
Introduktion til AUB og litteratursøgning			AUB

Kvalitativ forskningsmetodologi

Modultitel dansk: Kvalitativ forskningsmetodologi

Modultitel engelsk: Qualitative Research Methodology

ECTS: 5

STADS-kode: HEA220013V

Placering

2. Semester

Modulansvarlig

Casper Feilberg (feilberg@ikp.aau.dk)

Sarah Awad (awads@ikp.aau.dk)

Undervisere

Svend Brinkmann (svendb@ikp.aau.dk)

Carolyn Demuth (cdemuth@ikp.aau.dk)

Sarah Kirkegaard Jensen (sakije@ikp.aau.dk)

Sarah Awad (awads@ikp.aau.dk)

Casper Feilberg (feilberg@ikp.aau.dk)

Cecilie Marie Schmidt Thøgersen (ceciliemst@ikp.aau.dk)

Type og sprog

Kursusmodul – Dansk og Engelsk

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om og forståelse af

- teoretiske og metodologiske forståelser af kvalitative forskningsmetoder
- kvalitativ empiri gennem hele forskningsprocessen
- forskellige tilgange til analysen af kvalitativt materiale
- opbygning af en kvalitativ forskningsrapport
- faserne i forskningsprojekter fra den indledende designfase og til udførelse til analyse og rapportering.

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i

- at reflektere over og indplacere forskellige kvalitative forskningsmetoder i forhold til videnskabsteoretiske problemstillinger
- at vurdere kvalitative problemstillinger gennem forskningsprojektets faser med henblik på at kunne begrunde og vælge relevante metodologiske refleksioner og metodiske fremgangsmåder i forhold til problemstillingerne
- grundlæggende praktisk erfaring med anvendelsen af kvalitative forskningsmetoder og samtaletekniske færdigheder og

- at kunne reflektere over begreber og etiske problemstillinger i kvalitative studier samt at kunne forholde sig kritisk til centrale begreber i kvalitativ forskning som f.eks. validitet, analytisk generalisering osv.

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til

- at skelne imellem de teoretiske og praktiske aspekter ved forskellige kvalitative forskningsmetoder
- at reflektere over processen og egen andel i forskningsprocessen samt
- gøre sig etiske overvejelser i forhold til den kvalitative forskningsproces, inklusiv ansvarlig og lovlig indsamling, opbevaring og deling af empirisk materiale herunder ved brug af digitale værktøjer.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Det overordnede mål med dette kursus er at forberede de studerende til at kunne gennemføre et kvalitativt studie på bachelorniveau. Via deltagelse i kurset vil de studerende blive i stand til at beherske basal interview-, observations-teknik samt de metodologiske refleksioner som disse metoder må følges af. De studerende vil kunne genkende træk ved og skelne mellem forskellige kvalitative forskningsmetoder. De studerende vil have opnået erfaring med gennemførelsen af kvalitativ forskning fra idé, over design og udførelse, til transskription og analyse, samt få erfaring med forskellige tilgange til analysen af kvalitativt materiale. Endvidere vil de studerende også kunne forholde sig kritisk til validitet og etik i kvalitativ forskning, og de vil kende til kriterier for typisk opbygning af en kvalitativ forskningsrapport.

Kurset er opbygget med vægt på forelæsninger suppleret med seminar, i kombination med enten praktiske øvelser eller opgaver. Gennem denne vekselvirkning får de studerende lejlighed til at reflektere over den præsenterede viden i direkte kobling med øvelser, hvor de selv gør sig erfaringer med kvalitativ metode specifikt.

Kurset omfatter:

- teori vedrørende kvalitative forskningsmetoder i forhold til videnskabsteoretiske problemstillinger
- teori omkring kvalitative forskningsprojekter i forskellige sammenhænge
- viden om typiske faser og relevante begreber i kvalitative empiriske projekter
- brugen og relevansen af forskellige kvalitative data indsamlingsmetoder
- etiske forhold i kvalitative projekter

Seminarerne med kvalitative forskningsøvelser omfatter:

- introduktion til og øvelse i at beherske basale kvalitative empiriindsamlings- og analysemetoder
- anvendelse af viden om kvalitative metoder, opstilling og vurdering af problemstillinger, forberedelse af en kvalitativ undersøgelse, opstilling og vurdering af problemstillinger samt færdigheder i bearbejdning af data og formidling af resultater og teori

Dette modul bygger videre på PBL modulet og kurserne i personligheds- og socialpsykologi på 1. semester af uddannelsen. På 2. semester er dette modul forbundet med projektmodulet Videregående social- og personlighedspsykologi.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på nedenstående måde:

Aktivitet	Timer
Forelæsningstimer (inkl. Plenum seminar)	46
Seminartimer	
Læsning og forberedelse	69
Opgaver i forbindelse med aktiv deltagelse	20

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 19

Antal forelæsningshold: hele semestret undervises generelt sammen.

Antal seminartimer: 0

Modulaktiviteter

Forelæsning / seminar	Varighed	Titel/Emne	Underviser	Litteratur
1. Forelæsning Deltagelseskrav	2 x 45 min	Introduktion til kvalitativ metode, modulet, eksamen samt kursets sammenhæng med projektmodulet.	Casper Feilberg & Sarah Awad	Brinkmann & Tanggaard (2025, introduktion s. 19-31).
2. Forelæsning	2 x 45 min	Om forberedelse af en empirisk undersøgelse. Forskningsdesign. Om forskningstilgangen Kritisk teori. Skriftlig opgave 1 formidles	Casper Feilberg	Blaikie (2009) Kvale & Brinkmann (2015, kap. 6) Nielsen (2025)
3. Forelæsning	2 x 45 min	De forskellige kvalitative forskningstilgange inden for psykologi og Litteratur-review øvelse	Sarah Awad	Sullivan et al. (2012)(kap 1) Sullivan et al. (2012)(Kap 5) Cornish & Gillespie (2009)
4. Forelæsning	2 x 45 min	Forskningstilgang: Introduction to Discursive Psychology/Discourse Analysis	Carolyn De-muth	Flick (2023) (s. 455-464) Riley & Wiggins (2019) (s. 233-256) Willig (2022, Ch. 9)
5. Forelæsning	2 x 45 min	Forskningstilgang: Introduction to Narrative Analysis	Carolyn De-muth	Flick, U. (2023) (s. 258-266 and 274-279) Bamberg (2021) Murray (2021)
6. Forelæsning	4 x 45 min.	Forskningstilgang: Eksistentiel-fænomenologisk forskningsmetode, og analysetilgang	Casper Feilberg	Feilberg, C., & Nissen, M. A. (2021). Feilberg (2019) Feilberg (2014, 62-71)
7. Forelæsning	2 x 45	Kvalitetskriterier for kvalitativ forskning. GDPR og samtykke	Casper Feilberg	Tanggaard & Brinkmann, (2025, kap. 26). Feilberg (2014, 62-71)

8. Forelæsning	2 x 45 min	Forskningsmetode: Deltagerobservation i psykologisk kvalitativ forskning	Sarah Kirkegaard Jensen	Szulevicz (2025). Klitmøller (2011).
9. Forelæsning Deltagelseskrav	2 x 45 min	Peer-feedback og diskussion mht. opgave 1 Opgave 2 formidles	Sarah Awad	
10. Forelæsning	4 x 45 min	Forskningsmetode: Forskningsinterviewet, validitet og etik	Svend Brinkmann	Tanggaard & Brinkmann (2025). Interviewet: Samtalen som forskningsmetode (kap 1). Brinkmann, S. (2025). Etik i en kvalitativ verden (kap. 23). Tanggaard & Brinkmann (2025). Formidling af kvalitativ forskning (kap. 27).
11. Forelæsning	2 x 45	Kvalitativ forskning, kognitive og kommunikative funktionsnedsættelser	Cecilie Thøgersen	Thøgersen et al. (2022)
12. Forelæsning	4x 45 min	Interview Topic Guide og Interview-øvelse	Sarah Awad	
13. Forelæsning	2 x 45 min	Forelæsning om Transskription.	Casper Feilberg	Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2025). Interviewet: Samtalen som forskningsmetode (kap 1 – se afsnit om transskription og analyse) Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). Kap 10.
14. Forelæsning	2 x 45 min	Forskningsmetode: Fokusgruppeinterview	Sarah Kirkegaard Jensen	Halkier (2025).

15. Forelæsning	2x 45 min	Forskningsmetode: Mixed Methods forskning og visuelle metoder	Sarah Awad	Frederiksen (2025) Seale et al. (2004) (Kap.23)
16. Forelæsning Deltagelseskrav	2x 4 5 min	Peer-feedback og diskus- sion mht. opgave 2	Sarah Awad	
17. Forelæsning Deltagelseskrav	2 x 45 min	Forskningsmetode: Deltagerobservation II	Sarah Kirke- gaard Jensen	Szulevicz (2025). Klitmøller (2011).
18. Forelæsning	4 x 45 min	Kvalitativ dataanalyse i praksis	Sarah Awad	Sullivan at al. (2012) (Kap 7) Braun & Clarke (2006) Pietkiewicz, I., & Smith, J. A. (2014) Riley & Wiggins (2019) Murray (2021)
19. Forelæsning	2 x 45 min	Diskussion af elementer i kvalitativ forskningsmeto- dologi og afrunding Slutevaluering.	Casper Feil- berg & Sarah Awad	

Eksamen

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået

Censur: Intern prøve

Vurderingskriterier: Vurderingskriterierne er angivet i Universitetets eksamensordning.

Prøveform: Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75% tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset.

Aktiv deltagelse indbefatter i dette kursusmodul:

- Løsning af to skriftlige opgaver undervejs i kurset. Opgaver uploades til kursets Moodlerum, til et angivet forum der er åbent for de andre studerende på kurset. Studerende opfordres til at læse og lære af andres besvarelser for herved at understøtte peer-learningprocesser.
- Aktiviteter og skriftlige arbejder i forbindelse med fx transskriptionsøvelse, interviewøvelse og deltagerobservationsøvelse.
- Udfylde en portfolio, og aflevere denne via Digital eksamen. En portfolio er et dokument, hvor studerende samler tidligere opgaver, reflekterer over dem samt besvarer nye spørgsmål. Bemærk at alle *skriftlige* opgaver er *individuelle* opgaver.
- Tilstedeværelse ved mindst 75% af de 4 udvalgte undervisningsaktiviteter (med deltageskrav), dvs. 3 ud af 4. Se tabel hvor der står 'Deltageskrav'.

Deltageskrav:

- Undervisningsaktivitet vedr. Peer feedback og diskussion af opgave 1
- Undervisningsaktivitet vedr. Peer feedback og diskussion af opgave 2
- Undervisningsaktivitet vedr. Forelæsning 1
- Undervisningsaktivitet vedr. Deltagerobservation

Krav til elementer i den afleverede portfolio:

- Egen Opgave 1 besvarelse kopieres ind, og kritiseres og forbedres.
- Egen Opgave 2 besvarelse kopieres ind, og kritiseres og forbedres.
- Refleksioner om arbejdet i transskriptionsøvelsen
- Refleksioner om arbejdet interviewøvelsen
- Refleksioner om arbejdet med deltagerobservation
- Andre refleksionsspørgsmål vedr. forløbet.
- Aflevere den samlede portfolio

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er en stedprøve i form af en bunden skriftlig opgave.

Prøven er individuel.

Prøvetid: 4 timer.

Pensumramme: 500 standardsider obligatorisk litteratur.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Tilladte hjælpemidler: Med visse hjælpemidler:

- De studerendes noter
- Pensum

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Introduktion til eksamen samt kursets sammenhæng med projektmodulet. Introduktion til kvalitativ metode.

v/ Casper Feilberg & Sarah Awad

Introduktion til modulet:

- modulets indhold og målbeskrivelse
- sammenhæng med de andre moduler,
- om eksamen samt om portfolio dokumentet
- Introduktion til kvalitativ metode
- Eksempler på empiriske undersøgelser og forskningsrapporter

Forelæsningens pensum:

- Brinkmann & Tanggaard (2025, introduktion s. 19-31).
- Læs modulbeskrivelsen *Kvalitativ forskningsmetodologi* i sin helhed, som alene findes i semesterplanen som PDF på psykologistudiets hjemmeside: <https://www.kommunikation.aau.dk/uddannelser/psykologi/semesterplaner-for-psykologi>

2. Forskningsdesign: forberedelse og gennemførelse af en empirisk undersøgelse.

v/ Casper Feilberg

Teori om forskningsdesign præsenteres og diskuteres. Væsentlige metodologiske refleksioner tilhørende hver af de tre faser (forberedelse, empiriindhentning, afrapportering) diskuteres.

Forelæsningens pensum:

- Kvale & Brinkmann (2015, kap 6)
[fokuser på det i teksten, der har med forberedelse af en empirisk undersøgelse at gøre. Teksten tager udgangspunkt i en interviewundersøgelse]
- Blaikie (2009, kap. 2)
[Denne tekst præsenterer forskellige perspektiver på forskningsdesign og forberedelse af en empirisk undersøgelse. Dette kapitel 2 bygger videre på kapitel 1, som var på pensum i kurset Problembaseret læring på 1. semester. Genbesøg gerne kap 1].
- Nielsen (2025).
[Teksten præsenterer Kritisk teori som en forskningstilgang, samtidig med at kapitlet diskuterer teoriens betydning for forberedelsen af en empirisk undersøgelse]

Pædagogisk læserækkefølge: Blaikie, Kvale og Brinkmann kap 6, Nielsen.

3. De forskellige kvalitative forskningstilgange inden for psykologi og litteratur-review.

v/ Sarah Awad

We discuss in this lecture some of the different approaches one could use within qualitative research and how approaches come with certain ontological and epistemological assumptions. Chapter 1 in Sullivan et al. gives a brief overview over that. We will also go over the importance of looking at relevant existing literature before starting a study. Chapter 5 in Sullivan et al. provides different techniques to doing a literature review.

Finally, Cornish & Gillespie's article provides an example of how different approaches can be combined for the purpose of a research topic.

Forelæsningens pensum:

- Sullivan et al. (2012) (kap 1)
- Sullivan et al. (2012) (Kap 5)

Foreslået supplerende litteratur

- Cornish & Gillespie (2009)

4. Forskningstilgang: Introduction to Discursive Psychology/Discourse Analysis

v/ Carolin Demuth

This lecture will give an introduction to the theoretical underpinnings as well as the practical methodological procedures of Discursive Psychology. We will also work practically, and students have the opportunity to get a hands-on experience of doing discourse analysis.

Forelæsningens pensum:

- Flick, U. (2023). s. 455-464
- Riley, S. & Wiggins, S. (2019). s. 233-256.
- Willig, C. (2022, 4th edition). *Introducing Qualitative Research in Psychology*. 4th edition. Chapter 9: Discursive Psychology

5. Forskningstilgang: Introduction to Narrative Analysis

v/ Carolin Demuth

This lecture will give an introduction to the field of Narrative Analysis. We will also work practically, and students have the opportunity to get a hands-on experience of doing Narrative Analysis.

Forelæsningens pensum:

- Flick, U. (2023). s. 258-266 and 274-279
- Bamberg, M. (2021)
- Murray, M. (2021)

6. Forskningstilgang: Eksistentiel-fænomenologisk forskningsmetode

v/ Casper Feilberg

Hvordan stille sig åben og nysgerrig for det informanten reelt lever og oplever på et umiddelbart plan som kvalitativ undersøger, frem for at blive forført af fagbegreber og egne fordomme? Denne opgave er vanskeligere, end som så. Den eksistentielle fænomenologi tilbyder en filosofisk grundlagsteori som grundlag for at styrke den kvalitative forskers sensitivitet i forhold til undersøgelsens fænomen, samt i forhold til kritisk at belyse de antagelser, undersøgelsen bygges på. Disse refleksioner bidrager til at den kvalitative undersøger over tid kan tillære sig en fænomenologisk indstilling.

Forelæsningens pensum:

- Feilberg, C., & Nissen, M. A. (2021). Eksistentiel fænomenologi: den sansede verden. In M. Christensen, R. E. Jørgensen, N. H. Lysen, & C. Rosenberg (Eds.), *Videnskabs-teori og socialt arbejde: en grundbog* (1 ed., s. 95-114). Samfundslitteratur.
- Feilberg, C. (2019). Eksistentiel fænomenologi – filosofisk grundlag for kvalitativ iagttagelse. I C. Feilberg, & J. Maul (red.), *Kvalitative iagttagelser: at forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag*, Kapitel 1 s. 35-63. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi.
- Feilberg, C. (2014). Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende, Kapitel 3: Metodologiske overvejelser omkring de anvendte kvalitative metoder (s. 62-71). Academic Books.

Pædagogisk læserækkefølge: Feilberg & Nissen, Feilberg 2019, 2014.

Supplerende litteratur:

- Feilberg, C., Norlyk, A. & Keller, K. D. (2018). Studying the intentionality of human being - through the elementary meaning of lived experience. *Journal of Phenomenological Psychology*, Vol. 49 (2), s. 214–246. **[33 s.]**

7. Kvalitetskriterier for kvalitativ forskning. GDPR og samtykke

v/ *Casper Feilberg*

Forelæsningen diskuterer de forskellige kriterier for soliditeten af empiriske undersøgelser, som forskellige traditioner anvender i forhold til kvalitative undersøgelser. Endelig berøres GDPR og samtykke, som det er de studerendes ansvar at dokumentere overholdelse af i rollen som kvalitativ undersøger (se AAUs hjælperessource med eksempel på samtykkeskabelon, viden om GDPR mv., www.intern.aau.dk/gdpr/).

Forelæsningens pensum:

- Tanggaard & Brinkmann, (2025, kap. 26).
- Se desuden også Feilberg (2014, s. 62-71)

8. Deltagerobservation i psykologisk kvalitativ forskning (del 1)

v/ *Sarah Kirkegaard Jensen*

Denne forelæsning omhandler deltagerobservation i psykologisk forskning. Der vil være fokus på begrundelser for at foretage deltagerobservationer, konkrete redskaber og kvalitetskriterier i deltagerobservation. Til sidst i forelæsningen vil der være en præsentation af en hjemmeopgave, som skal anvendes til del 2 af forelæsningen.

Forelæsningens pensum:

- Szulevicz, T. (2025). Deltagerobservation (kap. 4). I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red). *Kvalitative metoder*. 4. ed. København: Hans Reitzels Forlag. (s. 119-137)
- Klitmøller, J. (2011). Pragmatisk analyse og fortolkning af materiale fra deltagerobservation. I: Pedersen, M., J. Klitmøller, & K. Nielsen (red.). *Deltagerobservation. En metode til undersøgelse af psykologiske fænomener*. Kap. 12. s. 177-188. KBH: Hans Reitzels Forlag.

9. Plenum-seminar: Peer-feedback og opgave 1 diskussion

v/ Sarah Awad

We review opgave #1, students give peer-feedback to each other, and we discuss the

10. Forskningsinterviewet, validitet og etik

v/ Svend Brinkmann

Forelæsningens pensum:

- Tanggaard & Brinkmann (2025). Interviewet: Samtalen som forskningsmetode (kap 1).
- Brinkmann, S. (2025). Etik i en kvalitativ verden (kap. 23).
- Tanggaard & Brinkmann (2025). Formidling af kvalitativ forskning (kap. 27).

11. Kvalitativ forskning, kognitive og kommunikative funktionsnedsættelser

V/Cecilie Marie Thøgersen

Aktiv inddragelse af personer med kognitive og/eller kommunikative vanskeligheder i forskning, kan være forbundet med metodiske og etiske udfordringer. I denne forelæsning vil vi diskutere hvordan kvalitative metoder kan tilpasses for at sikre inddragelse og deltagelse af denne målgruppe, med særligt fokus på interview. Forelæsningen vil veksle mellem oplæg, diskussioner og øvelse.

Forelæsningens pensum (55 sider):

- Thøgersen, C. M. S. ., & Glintborg, C. (2022). At udføre kvalitativ forskning med personer med kognitive funktionsnedsættelser: Metodiske udfordringer og styrker. *Qualitative Studies*, 7(1), s. 132–152.

Foreslået supplerende litteratur:

- Conway E, MacEachen E, Middleton L, McAiney C. Use of adapted or modified methods with people with dementia in research: A scoping review. *Dementia*. 2023;22(8):1994-2023. **[30 s.]**
- Jones, A., Morgan-Jones, P., Busse, M., Shepherd, V., & Wood, F. (2021). Conducting focus groups in neurodegenerative disease populations: ethical and methodological considerations. *BMJ open*, 11(1), e041869.

12. Plenum-seminar: Interview-øvelse - hands on (seminar inddelt i hold A og hold B)

V/ Sarah Awad

We practice here designing an interview topic guide and questions, and we practice conducting an interview

Forelæsningens pensum:

- Robson, C. (2011). Real world research: a resource for users of social research methods in applied settings. Chichester: Wiley. Chapter 11: Interviews and focus groups.

13. Transskription, hands on (seminar inddelt i hold A og hold B)

v/ Casper Feilberg

Seminar om transskription af empirisk materiale. Der skelnes bl.a. mellem menneskelig transskription og maskinskabt transskription, samt ordret transskription og Jeffersonian transskriptionssystem.

Forberedelse inden mødet: Installer venligst transskriptions-programmet Express Scribe forud for lektionen i dag (eller et tilsvarende, frit valg). Det anbefales at I henter *den gratis 30 dages prøve-udgave*, via disse links: Windows PC, MAC link. Universitetet stiller desværre ikke software til rådighed for transskription 'i hånden'.

Forelæsningens pensum:

- Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2025). Interviewet: Samtalen som forskningsmetode (kap 1 – se afsnit om transskription og analyse)
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). Kap 10.

14. Fokusgruppeinterview

v/ Sarah Kirkegaard Jensen

Der er væsentlige ligheder mellem interviewet med en person, og gruppeinterview, men der er også væsentlige forskelle. Forelæsningen sætter fokus på, hvornår fokusgruppeinterview er særligt relevant, og hvordan man griber et sådan interview an, inklusiv de konkrete udfordringer denne metode indebærer.

Forelæsningens pensum:

- Halkier, B (2025). Fokusgrupper (kap. 2). I S Brinkmann & L T Pedersen (red.): *Kvalitative Metoder* (4. udg., s. 67-84). København, Hans Reitzel. **[15 s.]**

15. Mixed Methods forskning og visuelle metoder

v/ Sarah Awad

In this lecture, we discuss the possible value of combining different methodologies (qualitative, quantitative, and experimental) and of combining different methods and tools in data collection (interviews, focus group, surveys, visual elicitation tools).

Forelæsningens pensum:

- Frederiksen, M. (2025). Mixed methods-forskning. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard (red.), *Kvalitative metoder. En grundbog*, (4. udg., s. 227-248). København: Hans Reitzels Forlag. **[22 s.]**
- Seale et al. (2004) (Kap.23) **(Tilgængelig via AUB)**

16. Plenum-seminar: Peer-feedback og opgave 2 diskussion

v/ Sarah Awad

We review opgave#2, students give peer-feedback to each other, and we discuss the different ways of answering the assignment questions.

17. Deltagerobservation i psykologisk kvalitativ forskning (del 2)

v/ Sarah Kirkegaard Jensen

Denne forelæsning bygger videre på del 1 om deltagerobservation. Her vil der blive præsenteret konkrete analysestrategier, og der vil være en række øvelser på baggrund af hjemmeopgaven. Formålet med øvelserne vil være at lave en tæt sammenkobling mellem metoderne interview og deltagerobservationer og øvrige kreative forskningsmetoder.

Forelæsningens pensum:

- Szulewicz, T. (2025). Deltagerobservation (kap. 4). I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red). *Kvalitative metoder*. (4. ed., s. 119-137). København: Hans Reitzels Forlag.
- Klitmøller, J. (2011). Pragmatisk analyse og fortolkning af materiale fra deltagerobservation. I: Pedersen, M., J. Klitmøller, & K. Nielsen (red.). *Deltagerobservation. En metode til undersøgelse af psykologiske fænomener*. Kap. 12. s. 177-188. KBH: Hans Reitzels Forlag.

18. Kvalitativ dataanalyse i praksis

v/ Sarah Awad

In this lecture we will look at one method of analysing qualitative data, that of Thematic Network Analysis and we will discuss how it can be used with different approaches and different research strategies. The three readings provide a practical explanation of analysis methods.

Forelæsningens pensum:

- Sullivan et al. (2012) (Kap 7) **(Tilgængelig via AUB)**
- Braun & Clarke (2006) **(Tilgængelig via AUB)**
- Pietkiewicz, I., & Smith, J. A. (2014)
- Riley & Wiggins (2019)
- Murray (2021)

19. Diskussion af elementer i kvalitativ forskningsmetodologi og afrunding v/ Casper Feilberg og Sarah Awad

I denne forelæsning vil vi:

- Opsummere og afrunde de forskellige elementer i kvalitativ forskningsmetodologi.
- Kommunikere information om portfolio eksamen.
- Evaluere modulet

Samlet litteraturoversigt:

Grundbøger:

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2025, Eds.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (4. ed.). København: Hans Reitzels Forlag.

- Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (2025). Kvalitative metoder, tilgange og perspektiver: En introduktion. In S. Brinkmann, & L. Tanggaard (Eds.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (4. ed., s. 19-28). København: Hans Reitzels Forlag. **[15 s.]**
- Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2025). Interviewet: Samtalen som forskningsmetode (kap 1). I S. Brinkmann, & L. Tanggaard (red.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (4. udg., s. 35-64). København: Hans Reitzels Forlag. **[28 s.]**
- Szulewicz, T. (2025). Deltagerobservation (kap. 4). I: Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.). *Kvalitative metoder*. (4. ed., s. 119-137). København: Hans Reitzels Forlag. **[16 s.]**
- Halkier, B (2025). Fokusgrupper (kap. 2). I S Brinkmann & L T Pedersen (red.): *Kvalitative Metoder* (4. udg., s. 67-84). København, Hans Reitzel. **[15 s.]**
- Frederiksen, M. (2025). Mixed methods-forskning. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard (red.), *Kvalitative metoder. En grundbog*, (4. udg., s. 227-248). København: Hans Reitzels Forlag. **[22 s.]**
- Nielsen, H. K. (2025). Kritisk teori (kap. 20). I S. Brinkmann, & L. Tanggaard (red.), *Kvalitative metoder. En grundbog*, (4. udg., s. 521-542). København: Hans Reitzels Forlag. **[18 s.]**
- Brinkmann, S. (2025). Etik i en kvalitativ verden (kap. 23). In: Brinkmann, S. & Tanggaard, L.: *Kvalitative metoder*, (4. ed., s. 591-610). København: Hans Reitzels Forlag **[18 s.]**
- Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2025). Kvalitet i kvalitative studier (kap. 26). In S. Brinkmann, & L. Tanggaard (Eds.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (4. ed., s. 667-680). København: Hans Reitzels Forlag. **[10 s]**
- Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2025). Formidling af kvalitativ forskning (kap. 27). In S. Brinkmann, & L. Tanggaard (Eds.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (4. ed., s. 683-702). København: Hans Reitzels Forlag. **[18 s.]**

Tekster

- Bamberg, M. (2021). Narrative in Qualitative Psychology: Approaches and Methodological Consequences. P. M. Camic (Ed.), *Qualitative research in psychology: Expanding perspectives in methodology and design* (s. 51-66). Washington, D.C.: American Psychological Association. (uploades til moodle) **[15 s.]**

- Blaikie, N. (2009). *Designing Social Research. The logic of anticipation*. Polity (Kap. 2, s. 35-54). (uploades til moodle) **[19 s.]**
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), s. 77-101.
<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1191/1478088706qp063oa> **[26 s.]**
- Feilberg, C. (2014). Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende, Kapitel 3: Metodologiske overvejelser omkring de anvendte kvalitative metoder (s. 62-71). Academic Books. <https://vbn.aau.dk/da/publications/dannelsen-af-en-psykologisk-og-videnskabelig-habitus-hos-psykolog> **[10 s.]**
- Feilberg, C., & Nissen, M. A. (2021). Eksistentiel fænomenologi: den sansede verden. In M. Christensen, R. E. Jørgensen, N. H. Lysen, & C. Rosenberg (Eds.), *Videnskabs-teori og socialt arbejde: en grundbog* (1 ed., s. 95-114). Samfundslitteratur. (uploades til moodle) **[16 s.]**
- Feilberg, C. (2019). Eksistentiel fænomenologi – filosofisk grundlag for kvalitativ iagttagelse. I C. Feilberg, & J. Maul (red.), *Kvalitative iagttagelser: at forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag*, Kapitel 1 s. 35-63. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi. (uploades til moodle) **[27 s.]**
- Flick, U. (2023). *An Introduction to Qualitative Research* (7th edition), London: Sage. (258-266; 274-279, 455-464) (uploades til moodle) **[24 s.]**
- Klitmøller, J. (2011). Pragmatisk analyse og fortolkning af materiale fra deltagerobservation. I: Pedersen, M., J. Klitmøller, & K. Nielsen (red.). *Deltagerobservation. En metode til undersøgelse af psykologiske fænomener*. Kap. 12. s. 177-188. KBH: Hans Reitzels Forlag. (uploades til moodle) **[10 s.]**
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). Kapitel 6: Tematisering og design af en interviewundersøgelse. *Interview. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (s. 151-175), 3. Udgave. Hans Reitzels Forlag. (uploades til moodle) **[24 s.]**
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). Kapitel 10: Transskription af interview. *Interview. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (s. 235-247), 3. Udgave. Hans Reitzels Forlag. (uploades til moodle) **[12 s.]**
- Murray, M. (2021). Doing narrative research. In P. M. Camic (Ed.), *Qualitative research in psychology: Expanding perspectives in methodology and design* (s. 101–121). Washington, D.C.: American Psychological Association. (uploades til moodle) **[20 s.]**
- Pietkiewicz, I., & Smith, J. A. (2014). A practical guide to using interpretative phenomenological analysis in qualitative research psychology. *Psychological journal*, 20(1), s. 7-14. (uploades til moodle) **[15 s.]**
- Riley, S. & Wiggins, S. (2019). Discourse Analysis. In: C. Sullivan & M. Forrester (eds). *Doing Qualitative Research in Psychology. A Practical Guide* (2nd edition). s. 233-256. London: SAGE (uploades til moodle) **[23 s.]**
- Robson, C. (2011). *Real world research: a resource for users of social research methods in applied settings*. Chichester: Wiley. Chapter 12: Interviews and focus groups. (uploades til moodle) **[24 s.]**

- Seale, C., Gobo, G., Gubrium, J.F. & Silverman, D. (2004). *Qualitative research practice*. London: Sage. e-bog er tilgængelig gennem AUB: <https://methods-sagepub-com.zorac.aub.aau.dk/book/edvol/qualitative-research-practice/toc> (Kap. 23) **[16 s.]**
- Sullivan, C., Gibson, S., & Riley, S. C. (eds.) (2012). *Doing your qualitative psychology project*. Sage. e-bog er tilgængelig gennem AUB: <https://methods-sagepub-com.zorac.aub.aau.dk/book/edvol/doing-your-qualitative-psychology-project/toc> (Kap 1, 5, 7) **[60 s.]**
- Thøgersen, C. M. S. ., & Glintborg, C. (2022). At udføre kvalitativ forskning med personer med kognitive funktionsnedsættelser: Metodiske udfordringer og styrker. *Qualitative Studies*, 7(1), 132–152. <https://doi.org/10.7146/qs.v7i1.133070> **[20 s.]**
- Willig, C. (2022, 4th edition). *Introducing Qualitative Research in Psychology*. 4th edition. Chapter 9: Discursive Psychology (uploades til moodle) **[18 s.]**

I alt 539 sider.

Foreslået supplerende litteratur:

- Cornish, F., & Gillespie, A. (2009). A pragmatist approach to the problem of knowledge in health psychology. *Journal of health psychology*, 14(6), <https://journals-sagepub-com.zorac.aub.aau.dk/doi/abs/10.1177/1359105309338974> **[10 s.]**
- Feilberg, C., Norlyk, A. & Keller, K. D. (2018). Studying the intentionality of human being - through the elementary meaning of lived experience. *Journal of Phenomenological Psychology*, Vol. 49 (2), s. 214–246. <https://login.zorac.aub.aau.dk/login?url=https://www.proquest.com/docview/2150481689/fulltextPDF?pq-origsite=primo> **[33 s.]**
- Conway E, MacEachen E, Middleton L, McAiney C. Use of adapted or modified methods with people with dementia in research: A scoping review. *Dementia*. 2023;22(8):1994-2023. doi:[10.1177/14713012231205610](https://doi.org/10.1177/14713012231205610) **[30 s.]**
- Jones, A., Morgan-Jones, P., Busse, M., Shepherd, V., & Wood, F. (2021). Conducting focus groups in neurodegenerative disease populations: ethical and methodological considerations. *BMJ open*, 11(1), e041869. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2020-041869> **[5 s.]**

Psykologiens videnskabsteori

Modultitel dansk: *Psykologiens videnskabsteori*

Modultitel engelsk: *Epistemology of Psychology*

ECTS: 5

STADS-kode: HEA220021L

Placering

2. Semester

Modulansvarlig

Svend Brinkmann (svendb@ikp.aau.dk)

Undervisere

Svend Brinkmann (svendb@ikp.aau.dk)

Seminarholdere

Svend Brinkmann (svendb@ikp.aau.dk)

Type og sprog

Kursusmodul

Dansk

Mål

Ifølge studieordningen skal den studerende gennem modulet opnå:

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om og forståelse af:

- de herskende videnskabsteoretiske paradigmer med relevans for psykologien
- de mest centrale videnskabsteoretiske problemstillinger med relevans for psykologien
- psykologiens videnskabsteoretiske egenart og dens forhold til andre fag.

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- at identificere videnskabsteoretiske paradigmers relevans for videnskab i almindelighed
- at identificere videnskabsteoretiske paradigmers relevans for psykologi i særdeleshed
- at analysere og diskutere de videnskabsteoretiske problemer, som knytter sig til psykologisk videnskabeligt arbejde samt
- at formidle videnskabsteoretiske indsigter i psykologfaglige sammenhænge.

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at håndtere videnskabsteoretisk viden og færdigheder på psykologirelevante problemstillinger
- at identificere egne læringsbehov og selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kurset sigter på at bibringe den studerende en basal indsigt i de videnskabsteoretiske problemstillinger og paradigmer, der er relevante for psykologien og dets deldiscipliner, for derved kritisk at kunne vurdere fagets og dets deldiscipliners epistemologiske status.

Bemærk, at kurset retter sig mod den samlede psykologi og ikke blot den kvalitative psykologi.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Den forventede arbejdsindsats er 135 timer fordelt efter nedenstående skema:

<i>Aktivitet</i>	<i>Timer</i>
<i>10 forelæsninger à 2 timer</i>	<i>20</i>
<i>Læsning og forberedelse</i>	<i>112</i>
<i>Eksamen</i>	<i>3</i>

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 10 x 2 timer

Deltagere

Studerende på bacheloruddannelsens 2. semester.

Deltagerforudsætninger

Det anbefales, at den studerende har gennemført 1. semester på psykologiuddannelsen på AAU.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

- Basale forelæsninger i pensum hvorunder der præsenteres eksamenslignende spørgsmål til selvstudie.

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til viden- skabsteori	Svend Brinkmann
2. Forelæsning	2 x 45 min	Brugen af hypoteser i samfundsvidenskab og psykologi; forståelse og fortolkning	Svend Brinkmann
3. Forelæsning	2 x 45 min.	Positivisme	Svend Brinkmann
4. Forelæsning	2 x 45 min.	Kritisk rationalisme og vi- denskabsparadigmer	Svend Brinkmann
5. Forelæsning	2 x 45 min.	Forklaringstyper samt fæ- nomenologi og herme- neutik	Svend Brinkmann
6. Forelæsning	2 x 45 min.	Kritisk teori	Svend Brinkmann
7. Forelæsning	2 x 45 min	Strukturalisme og post- strukturalisme	Svend Brinkmann
8. Forelæsning	2 x 45 min.	Socialkonstruktivisme	Svend Brinkmann
9. Forelæsning	2 x 45 min.	Videnskabelig realisme og kritisk realisme	Svend Brinkmann
10. Forelæsning	2 x 45 min.	Sandhed og relativisme samt samfundsforskning i samfundet Eksamensforberedelse	Svend Brinkmann

Eksamen

Prøveform: skriftlig

Prøven er en stedprøve i form af en bunden skriftlig opgave.

Prøven er individuel.

Prøvetid: 3 timer.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.
Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået.

Censur: Intern prøve

Vurderingskriterier: Vurderingskriterierne er angivet i Universitetets eksamensordning

Tilladte hjælpemidler:

Med visse hjælpemidler:

- De studerendes noter

Hjælpemidler skal være i papirformat eller gemt lokalt på computeren - brug af internettet er ikke tilladt.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. forelæsning: Introduktion til videnskabsteori

2 timer v/ Svend Brinkmann

I forelæsningen introduceres videnskabsteorien og de særlige forhold, der karakteriserer psykologien, diskuteres.

Forelæsningens pensum:

- Jacobsen, M.H., Lippert-Rasmussen, K. & Nedergaard, P. (2015). Introduktion. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 13-33). København: Hans Reitzels Forlag. **[21 s.]**

2. forelæsning: Introduktion til videnskabsteori samt brugen af hypoteser i samfundsvidenskab og psykologi

2 timer v/ Svend Brinkmann

Spørgsmålet om hypotesedannelse i videnskaben tages op. Svaret på dette spørgsmål er ofte retningsgivende for valg af kvalitativ eller kvantitativ metode. Endvidere diskuteres forståelse og fortolkning.

Forelæsningens pensum:

- Andersen, L. B. & Boolsen, M. W. (2015), Hypotesetest. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen, K. & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 37-67). København: Hans Reitzels Forlag **[31 s.]**.
- Brinkmann, S. (2015), Forståelse og fortolkning. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 69-98). København: Hans Reitzels Forlag **[30 s.]**.

3. forelæsning: Positivism

2 timer v/ Svend Brinkmann

Positivismen var den absolut dominerende videnskabsteoretiske retning inden for videnskab i almindelighed og (angelsaksisk) psykologi i særdeleshed frem til ca. 1960. Også i dag arbejder mange psykologiske forskere i praksis på grundlag af positivistiske synspunkter

Forelæsningens pensum:

- Boolsen, M. W., & Jacobsen, M.H. (2015). Positivism. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 101-132). København: Hans Reitzels Forlag **[32 s.]**.

4. forelæsning: Kritisk rationalisme og videnskabsparadigmer

2 timer v/ Svend Brinkmann

Poppers kritiske rationalisme udgør et delvist brud med den positivistiske tradition, og hans falsifikationsprincip er i dag en slags gold standard i såvel psykologi som anden videnskab. Kuhns paradigmatheori uddyber opgøret med positivismen og vinder stor popularitet blandt psykologer.

Forelæsningens pensum:

- Vengsgaard, K. (2015). Kritisk rationalisme. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 133-168). København: Hans Reitzels Forlag **[36 s.]**
- Collin, F. (2015). Videnskabsparadigmer. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 169-203). København: Hans Reitzels Forlag **[35 s.]**.

5. forelæsning: Forklaringstyper samt fænomenologi og hermeneutik

2 timer v/ Svend Brinkmann

Hvor positivismen og den kritiske rationalisme ser årsagsforklaringer som den primære samfundsvidenskabelige forklaringstype, insisterer fænomenologien og hermeneutikken på forståelse med henvisning til grunde som det primære element i samfundsvidenskabelig begribelse.

Forelæsningens pensum:

- Lippert-Rasmussen, K. (2015). Forklaringstyper. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen, K. & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 395-434). København: Hans Reitzels Forlag **[40 s.]**.

- Andersen, H., & Koch, L. (2015). Hermeneutik og fænomenologi. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 205-250). København: Hans Reitzels Forlag **[46 s.]**.

6. forelæsning: Kritisk teori

2 timer v/ Svend Brinkmann

Den kritiske teori udgjorde i en lang periode fra 1930 til ca. 1980 et seriøst alternativ til positivisme og kritisk realisme. Habermas' tredeling af erkendelsesinteresser er stadig central.

Forelæsningens pensum:

- Langagergaard, L. L., & Sørensen, A. (2015). Kritisk teori. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen, K. & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 101-132). København: Hans Reitzels Forlag **[32 s.]**.

7. forelæsning: Strukturalisme og poststrukturalisme

2 timer v/ Svend Brinkmann

Strukturalisme og poststrukturalisme har de senere år haft betydelig indflydelse på dansk psykologi, ligesom disse retninger udgør en del af forudsætningerne for socialkonstruktivismen.

Forelæsningens pensum:

- Esmark, A., & Laustsen, C. B. (2015). Strukturalisme og poststrukturalisme. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 287-323). København: Hans Reitzels Forlag **[37 s.]**.

8. forelæsning: Socialkonstruktivisme

2 timer v/ Svend Brinkmann

Socialkonstruktivismen søger et radikalt opgør med ideen om viden som sand genspejling af en objektiv realitet, og uddyber dermed positivismekritikken, ligesom socialkonstruktivismen til en vis grad har overtaget den kritiske teoris rolle som førende progressivt alternativ til positivisme og videnskabelig realisme i psykologien.

Forelæsningens pensum:

- Collin, F. (2015). Socialkonstruktivisme. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 325-364). København: Hans Reitzels Forlag **[40 s.]**.

9. forelæsning: Videnskabelig realisme og kritisk realisme

2 timer v/ Svend Brinkmann

Den videnskabelige realisme er noget underrepræsenteret i grundbogen, men samtidig formentlig den videnskabsteoretiske holdning, som flest mainstreampsykologer tilslutter sig. Derfor et en kort præsentation af denne retning.

Den kritiske realisme, der har sin primære udbredelse i Storbritannien, gør også op med positivismen, men søger at fastholde ideen om videnskab som erkendelse af objektivt eksisterende strukturer og ideen om mennesket som samfunds- og naturvæsen. Beslægtet med den kritiske psykologi.

Forelæsningens pensum:

- Ladyman, J. (2002). Scientific realism (chapter 5). In J. Ladyman, Understanding philosophy of science (s. 129-161). London & New York: Routledge. **[33 s.]**
- Vad, P. (2015), Kritisk realisme. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 365-391). København: Hans Reitzels Forlag **[27 s.]**.

10. forelæsning: Sandhed og relativisme samt samfundsforskning i samfundet

2 timer v/ Svend Brinkmann

Forholdet mellem sandhed og relativisme samt videnskabens position i samfundet undersøges sandhedsbegrebet og videnskabens position i det moderne samfund. Derudover en grundig gennemgang af forholdene omkring eksamen.

Forelæsningens pensum:

- Lippert-Rasmussen, K. (2015). Sandhed og relativisme. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 477-512). København: Hans Reitzels Forlag **[36 s.]**.
- Andersen, H. (2015). Samfundsforskning i samfundet. In M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard, (Red.), Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave) (s. 575-607). København: Hans Reitzels Forlag **[33 s.]**.

Samlet pensumliste

- Jacobsen, M.H., Lippert-Rasmussen, K. & Nedergaard, P. (Red.) (2015). Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning (3. udgave). København: Hans Reitzels Forlag. (Introduktion, kapitel 1-11, 13 & 16). **[477 s.]**. (Bestilles hjem til Factum Books).
- Ladyman, J. (2002). Scientific realism (chapter 5). In J. Ladyman, Understanding philosophy of science (s. 129-161). London & New York: Routledge. **[33 s.]**. (Gøres tilgængelig på Moodle).

I alt 510 sider